

Longitudinaal onderzoek Wijkaanpak: Sociale dynamiek in de wijk

Wijkaanpak

In juli 2007 heeft de minister voor Wonen, Wijken en Integratie (WWI) het Actieplan Krachtwijken naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit actieplan schetst de contouren van een aanpak waarmee de 40 wijken met de grootste problemen, in een periode van 10 jaar tot wijken moeten worden omgevormd tot gebieden waar het weer goed wonen, werken en leven is.

De ontwikkelingen in deze gebieden worden gevolgd via de zogeheten Outcomemonitor Wijkanaanpak. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld of de situatie in de 40 wijken verbetert en of die verbetering snel genoeg verloopt om het einddoel te zijn tijd te halen.

Longitudinaal onderzoek

Een 'tekortkoming' van dit instrument is dat het niet zichtbaar maakt wat er binnen de wijken, met de bewoners gebeurt. Ook dat inzicht is van groot belang aangezien de wijkaanpak zich niet alleen op de fysieke wijk richt, maar ook verbetering van de positie van de wijkbewoners als doel heeft.

Om dit laatste in beeld te brengen, kan niet worden volstaan met het meten van de ontwikkeling van wijken, maar is een volstrekt andere onderzoeksopzet noodzakelijk: er moet informatie worden verzameld over de situatie en ontwikkeling van personen. Dit zogeheten longitudinale onderzoek wordt in opdracht van de minister van BZK (WWI) uitgevoerd door het Sociaal en Cultureel Planbureau. Het SCP volgt gedurende de onderzoeksperiode niet alleen de zittende bewoners van de 40 wijken, maar ook de mensen die gedurende de beleidsperiode vanuit de 40 wijken naar andere gebieden verhuizen, of die vanuit andere gebieden naar de 40 wijken verhuizen. Van deze mensen worden onder andere (de veranderingen in) de sociaal-economische positie en de huishoudenssamenstelling nauwkeurig in kaart gebracht. Met behulp van dit longitudinale onderzoek en de outcomemonitor kan goed worden gevolgd hoe de wijk situatie zich ontwikkelt en kan een goede interpretatie worden gegeven van de behaalde resultaten: het maakt immers een fundamenteel verschil of over tien jaar in een wijk nog steeds dezelfde mensen werkloos zijn, of dat de werklozen van vroeger aan het werk zijn gekomen en zijn verhuisd naar andere wijken, en de (nieuwe) werklozenpopulatie van de 40 wijken geheel of grotendeels uit andere personen bestaat. In het eerste geval is er sprake van een 'dead-end' situatie, terwijl in het tweede geval de wijk een 'roltrap-' of 'liftfunctie' heeft.

Beleidseffectiviteit

Om zicht te krijgen op de effectiviteit van het gevoerde beleid zal bij dit onderzoek de ontwikkeling van de 40 wijken worden vergeleken met andere – zo goed mogelijk – vergelijkbare wijken, die als controlegroep zullen fungeren. Op basis van de vergelijking van de ontwikkeling in de 40 wijken met die in de controlegroep kan vervolgens worden vastgesteld wat de invloed van het gevoerde beleid is geweest op de wijkontwikkeling. Deze methode levert de meest betrouwbare conclusies op over de effectiviteit (ook wel: doeltreffendheid) van het gevoerde beleid. Dat deze methode desondanks weinig wordt toegepast in sociaal-wetenschappelijk beleidsonderzoek heeft er vooral mee te maken dat zij extreem hoge eisen stelt aan de onderzoeksgegevens. In dit geval is het gelukt om de noodzakelijke gegevens beschikbaar te krijgen: het CBS heeft voor deze studie een speciale database geconstrueerd, waarbij overigens geen nieuwe gegevens worden verzameld, maar uitsluitend gebruik wordt gemaakt van gegevens die reeds bij het CBS beschikbaar zijn in het Sociaal Statistisch Bestand (SSB).

Planning

Het onderzoek levert een eerste rapportage op in april 2011, waarbij de analyses betrekking hebben op de periode tot en met 2008, oftewel: de eerste helft van de eerste beleidsperiode wijkaanpak. In 2012 wordt het eindrapport gepubliceerd. Deze rapportage betreft de periode tot en met 2010.